BÀI GIẢNG: KĨ NĂNG GIẢI QUYẾT MỘT SỐ CÂU HỎI ĐỌC HIỂU
CHUYÊN ĐỀ: KĨ NĂNG THỰC HIỆN MỘT SỐ DẠNG BÀI ĐỀ THI VÀO 10
MÔN: NGỮ VĂN

GIÁO VIÊN: NGUYỄN THỊ HỒNG LAN

MỤC TIÊU

✓ *Ôn tập kiến thức và các kĩ năng làm bài.*

1 Câu hỏi mức độ nhận biết

Câu hỏi ở mức độ nhận biết thường có các động từ: nêu, nhận biết, xác định, chỉ ra ...

Một số câu hỏi ở mức độ nhận biết thường gặp:

+ Xác định phương thức biểu đạt, phép liên kết

+ Đặc trưng thể loại: thể loại, ngôi kể, tình huống, bố cục, mạch cảm xúc, thể thơ...

+ Chi ra phép liên kết trong văn bản

+ Xác định từ loại, biện pháp tu từ, kiểu câu, thành phần câu, ...

Kĩ năng giải quyết:

- Đọc kĩ câu hỏi, xác định đúng yêu cầu của đề.

- Trả lời ngắn gọn, chính xác, đúng trọng tâm.

Câu hỏi xác định phương thức biểu đạt:

C. Căn cứ vào mục đích giao tiếp của văn bản để xác định đúng phương thức biểu đạt.

Lưu ý: Cần phân biệt giữa câu hỏi: Xác định phương thức biểu đạt chính (chủ yếu) với xác định phương thức biểu đạt (chung).

Câu hỏi xác định ngôi kể của truyện: căn cứ vào dấu hiệu đặc trưng của từng ngôi kể để xác định

Ngôi kể thứ nhất xưng tôi. Người kể trực tiếp xuất hiện trong tác phẩm, kể về những gì mình chứng kiến hoặc tham gia.

Ngôi kể thứ 3: người kể giấu mặt và gọi tên nhân vật bằng chính tên gọi của họ. Người kể không tham gia vào câu chuyện nhưng có khả năng biết hết mọi chuyện.

2 Câu hỏi ở mức độ thông hiểu

Câu hỏi ở mức độ thông hiểu thường chứa từ: hiểu, giải thích, phân tích, nhận xét, đánh giá, vì sao, tại sao..

- Một số câu hỏi ở mức độ thông hiểu thường gặp:

+ Giải thích ý nghĩa nhan đề tác phẩm.

+ Phân tích tác dụng của ngôi kể.

+ Đánh giá, nhận xét về ý nghĩa của các chi tiết, hình ảnh trong tác phẩm.

+ Phân tích hiệu quả nghệ thuật của việc sử dụng các biện pháp tu từ trong - tác phẩm.

- Kĩ năng giải quyết

+ Cần xác định đúng yêu cầu của đề bài.

+ Dựa vào những hiểu biết về tác phẩm để trình bày, giải thích, phân tích, lí giải một cách chính xác, hợp lí, thuyết phục. Câu trả lời cần có lập luận chặt chẽ.

Câu hỏi về ý nghĩa nhan đề:

Nhận xét về hình thức của nhan đề.

Phân tích nội dung, ý nghĩa của nhan đề.

Đánh giá vai trò của nhan đề trong việc thể hiện tư tưởng, chủ đề của tác phẩm.

Câu hỏi cảm nhận đặc sắc của chi tiết, hình ảnh trong tác phẩm:

- Đánh giá về đặc sắc nghệ thuật của chi tiết.

- Đánh giá, phân tích về giá trị, ý nghĩa của chi tiết (giá trị gợi hình, gợi cảm, thể hiện tài năng, tư tưởng của tác giả).

Câu hỏi phân tích hiệu quả nghệ thuật của việc sử dụng các biện pháp tu từ:

Xác định biện pháp tu từ: gọi tên biện pháp tu từ, từ ngữ, hình ảnh thể hiện BPTT.

Phân tích tác dụng của BPTT: hiệu quả diễn đạt, gợi tả, gợi cảm.

Ví dụ: Phân tích hiệu quả nghệ thuật của phép tu từ nhân hóa trong câu thơ: "Sương chùng chình qua ngõ." (Sang thu, Hữu Thỉnh)

Gợi ý:

- Nghệ thuật nhận hóa trong câu thơ được thể hiện qua từ "chùng chình"

Tác dụng:

+ Khiến hình ảnh màn sương hiện lên sinh động, gần gũi.

+ Gợi hình ảnh màn sương cố ý chậm lại, nhẹ nhàng giăng mắc trong không gian, khẽ lay theo chiều gió

+ Thể hiện cảm xúc lưu luyến, bâng khuâng của con người trong thời khắc sang thu.

Câu hỏi vì sao, tại sao?

Theo tác giả, vì sao...?

- Bám sát vào ngữ liệu đã cho để trả lời.

- Có thể khái quát thành các ý cho rành mạch.

Theo em, vì sao.

- Vừa bám sát vào ngữ liệu, vừa huy động hiểu biết, kinh nghiệm và suy luận của cá nhân để trả lời.

- Khái quát rõ thành các ý rành mạch.

Câu hỏi liên hệ văn bản với thực tiễn xã hội

Qua đoạn trích trên hãy rút ra những bài học có ý nghĩa đối với con?

• Trong cuộc sống, nhiều khi chúng ta bị đặt vào hoàn cảnh éo le, trớ trêu như: bị phản bội, niềm tin và lòng tốt đặt nhầm chỗ. Trước tình huống ấy, em sẽ làm gì?

• Nếu gặp một người có cảnh ngộ éo le, bất hạnh, em sẽ ứng xử như thế nào?

Hình thức: trả lời ngắn gọn, trực tiếp vào vấn đề và nên trả lời 2-3 ý hỏi trở lên. Có thể viết liền mạch hoặc gạch đầu dòng.